

HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

kombinovaného studia oboru Management vzdělávání

POSUDEK OPONENTA

Autor diplomové práce: Bc. Ivana Kapsiová	Oponent diplomové práce: PhDr. Jan Voda, Ph.D.
Název diplomové práce: Řízení adaptačního procesu dětí předškolního věku při vstupu do základního vzdělávání, možné problémy a jejich prevence	

Indikátory kvality závěrečné práce		1 - rozhodně ano	2 – spíše ano	3 – spíše ne	4 - rozhodně ne
Znak					
Označte X , zda předložená práce obsahuje níže uvedené znaky. <i>Pokud nebudou obsaženy klíčové znaky A1, A3, E1, práce by neměla být doporučena k obhajobě.</i>					
A Klíčové znaky; úvodní část					
A1	Zřetelné vymezení do oblastí studovaného oboru. (Kterých řídicích funkcí se to týká? Kterých oblastí manažerské práce?)		X		
A2	Závěrečná práce přesahuje hranice jedné konkrétní školy či pracoviště. Jde o objektivní analýzu z oblasti řízení ve školství, nikoli o popis subjektivní zkušenosti autora		X		
A3	Jasná a zřetelná formulace tématu a cíle práce. (Co má být ověřeno, zjištěno, čeho má být dosaženo, co nového chce autor zjistit?) Charakteristika cíle			X	
B Dosavadní řešení problému					
B1	Práce obsahuje přehled názorů vztahujících se k danému tématu na základě studia odborné literatury				X
B2	Jsou uvedeny odkazy na českou i zahraniční odbornou literaturu.	X			
B3	Je zřetelné, kde jde o autorský text a kde o kompilaci; kompilace má hodnotící nadhled, nejde o mechanické výpisky z literatury.				X
C Výzkumná část					
C1	Výzkumná část se vztahuje k tématu a cíli práce.		X		
C2	Stanovení výzkumného problému. Správná formulace hypotéz (pokud typ výzkumného problému umožňuje hypotézy formulovat).			X	
C3	Byly použity vhodné výzkumné metody a nástroje.			X	
D Analytická část					
D1	Je provedena kvalitní analýza získaných faktů a údajů.			X	
D2	Interpretace zjištěných výsledků je dostatečně analytická, nejde jen o komentované vyjádření číselných údajů.			X	
D3	Interpretace výzkumu umožňuje zpracování závěrů, doporučení, výstupů práce.			X	
E Závěry. Přínos pro studovaný obor					
E1	Formulace dosaženo stanoveného cíle práce (viz A3). (Závěr práce není redukován jen na výsledky a interpretaci výzkumu, na potvrzení či vyvrácení hypotéz.)		X		
E2	Výstupem práce je materiál využitelný pro řízení školství či rozvoj studovaného oboru				X
E3	Práce obsahuje adresné vyjádření, kde a jak ji lze využít.		X		
E4	Výstup práce je obecně využitelný pro oblast řízení ve školství – management vzdělávání. Jde skutečně o odborně fundovaný materiál vedoucí k rozvoji studovaného oboru, teorie či určitého úseku řízení školy či školství.				X
F Prezentace (formální úroveň práce)					
F1	Úplnost obligátních náležitostí – jazyková úroveň, dodržení formálních náležitostí a struktury (titulní list, čestné prohlášení, resumé, klíčová slova, obsah), grafická a typografická úroveň práce.	X			
F2	Dodržení stanoveného rozsahu	X			
F3	Bibliografie dle platné normy.	X			

Slovní hodnocení práce:

Po formální stránce text Ivany Kapsiové znaky diplomové práce naplňuje. Autorka si stanovila za cíl „komparovat přístupy managementu škol k zajištění bezproblémového přestupu dětí z předškolního do základního vzdělávání“ (abstrakt) u škol městských a vesnických. Provedla předvýzkum ve vlastní škole, na základě kterého koncipovala interview s 9 respondenty a následně dotazníkové šetření, v rámci kterého rozeslala 572 dotazníků s návratností 303 (53%). Usilovala tak získat odpovědi na 4 výzkumné otázky, přičemž pro rozlišení venkovské a městské školy si stanovila kritérium počtu obyvatelů 2000. Získaná data jsou v práci prezentována a diplomanta se na jejich základě pokouší o formulaci závěrů.

Z hlediska obsahového však shledávám text I. Kapsiové **nedostatečný v mnoha ohledech**. Předně chci poukázat na **nepříjemnou kvalitu teoretické části**, která by snad mohla být akceptována na úrovni závěrečné bakalářské práce, ale - dle mého soudu - sotva uznána jako teoretické uchopení problému při řešení diplomového úkolu. Skladbou se jedná o **nesourodou směs elementárních poznatků z managementu**, které v zásadě nijak nemapují dosavadní stav poznání, co se týká výzkumného problému práce. Není zdůvodněno, proč autorka zařadila do teoretické části právě tyto kapitoly, např. jak pojednání o organizační struktuře (kap. 2) souvisí s problematikou přestupu dětí z preprimárního do primárního vzdělávání. Všechny zde uvedené poznatky jakoby se **míjí s tématem práce**, nejsou nijak usouvztažněny. Autorka např. vůbec nevysvětlila, proč se domnívá, že péče o adaptaci žáků v 1. ročníků spadá do pracovní agendy managementu školy nebo proč je přesvědčena, že lze předpokládat odlišné přístupy v závislosti na velikosti školy. Teoretická kapitola tak nejenže **vyznívá do prázdna**, ale **usvědčuje autorku z nízkého teoretického rozhledu** po otázce, popř. neschopnosti k této otázce sepsat solidní teoretický výklad. Pokud bychom totiž z textu vyřadili irelevantní balast, nic podstatného z hlediska managementu vzdělávání by nám asi nezůstalo.

První kritický komentář k výzkumné části se musí nutně věnovat stanovení **výzkumného problému** a výzkumných otázek. Na s. 68 diplomantka uvádí, že hodlá zjišťovat, „*jaké přístupy volí ředitelé škol při řízení adaptačního procesu žáků prvních tříd.*“ Bylo by tedy více než žádoucí, aby vymezila, co se rozumí pod pojmem „*přístup*“. Takto **vágně vymezený předmět výzkumu** totiž opět umožňuje, aby autorka zařadila mezi výzkumná data cokoli, co jí „přišlo pod ruku.“ Pokud jde o výzkumné otázky, formulace ot. 2 a 3 evokuje spíše otevřené položky z interview, čili diplomantce se **nezdařilo dobře vymezit výzkumné pole**. Pravděpodobně z důvodu této neukotvenosti pak autorka kladla při rozhovorech vágní, příliš otevřené otázky („*Řešíte nedostatek kvalitních pedagogů? Řešíte nedostatek finančních prostředků? Jak spolupracujete se zřizovatelem?*“), které necílily k podstatě výzkumného problému, a tak z odpovědí mohla autorka sestavit jen velmi **povrchní mozaiku**. Šestiřádkové odstavce pak sotva mohou být uznány za analytickou zprávu z rozhovorů.

Obdobně **dotazník** trpí značným **metodickými nedostatky**. Myslím, že sama autorka nemohla být příliš moudrá, když měla při vyhodnocování výzkumu postihnout rozdíl mezi odpověďmi „ano“ a „spíše ano“, zda „*vznikají problémy při řízení adaptačního procesu*“ (ot. 1) či zda se respondenti potýkají „*s problémy při komunikaci*“ (ot. 3). Je na pováženu, když se diplomantka doptává na „*zajišťování speciálního pedagoga pro žáky s poruchami učení,*“ (ot. 4), když tento typ poruch nelze na počátku školní docházky spolehlivě diagnostikovat. **Zcela nevhodné** jsou otázky „*Používáte /.../ autoritativní/demokratický/liberální styl řízení?*“ – jednak tato otázka není s to postihnout skutečnost, ale pouze to, jak se respondent vidí nebo jak chce být viděn, jednak je vysoce pravděpodobné, že porozumění těmto odborným pojmům bude u jednotlivých respondentů různé. Lze tedy shrnout, že na špatné otázky lze obtížně získat dobré odpovědi.

Konečně, co se týká formulace **závěrů práce**, zde musím znova poukázat, že výše uvedené nedostatky fakticky znemožňují, aby autorčiny závěry mohly být přijímány s důvěrou. Např.

tvrzení, že „Ředitelé jsou mnohdy komunálními politiky, znají se osobně s rodinami dětí a to vše jim jejich práci ulehčuje.“ (s. 88) zůstává výzkumně **nepodloženo**. Současně se v závěrečné kapitole dočteme výroky zcela **banální**, u nichž lze stěží připustit jakýkoli autorský přínos, srov. „Zajištění kvalitních pedagogických vedoucích pracovníků na pozice ředitelů škol, může eliminovat problémy s řízením školy spojené, tudíž i problémy.“ (s. 86) nebo „Výchovou kvalitních řídicích kádrů ve školství by se měly zabývat pedagogické fakulty, ale především obory spojené s výchovou školských manažerů...“ (s. 87)

S politováním tedy musím poukázat na velmi **nízkou úroveň práce**, v které marně hledám důkazy odborné erudice, již by měla absolventka oboru management vzdělávání ve své závěrečné práci doložit. Z tohoto důvodu práci **nedoporučuji k obhajobě**.

Hodnocení práce: Práce **nesplňuje** požadavky kladené na daný typ práce v oboru Management vzdělávání.

V Říčanech dne 18. 7. 2015

PhDr. Jan Voda, Ph.D.